

บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ
เพื่อการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิต
อันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด
ระหว่าง

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์
สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมควบคุมโรค
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ด้วยรัฐบาลได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระเร่งด่วนแห่งชาติ โดยยึดหลักนิติธรรม ในการปราบปรามลงโทษผู้ค้ายาเสพติดที่ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับพฤติการณ์ รวมทั้งยึดหลักผู้เสพ คือ ผู้ป่วย ที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาก่อนเป็นลำดับแรกมากกว่าการลงโทษจำคุก จากสถานการณ์ปัจจุบันผู้มีอาการ ทางจิตจากยาเสพติดที่มีอาการคลุ้มคลั่งอาละวาด ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและความเสียหายต่อทรัพย์สิน เกิดความหวาดกลัว มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน จึงนับเป็น ประเด็นสำคัญที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นการจัดการผู้มีอาการทางจิตจากการใช้สารเสพติด ไม่ให้ ส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคม ผ่านกลไกการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนภายใต้ประมวล กฎหมายยาเสพติด และพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๑ ผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด (ผู้ป่วยจิตเวชยาเสพติด) หมายถึง ผู้ป่วยที่เป็นผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแล้วมีอาการผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรมตามมา หรือผู้ป่วยมีภาวะ ความผิดปกติทางจิตใจร่วมกับการเป็นผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้สมควรได้รับการดูแลร่วมกันทั้งปัญหาการใช้ สารเสพติดที่ผิดปกติและภาวะความผิดปกติทางจิตใจ

ข้อ ๒ ขอบเขตการดำเนินงาน

เพื่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไข ปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด ซึ่งในปัจจุบันได้ปรากฏข่าวสารผ่านสื่อมวลชน เกี่ยวกับผลกระทบของปัญหายาเสพติดจากผู้ใช้ยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) จึงได้ร่วมกับ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมควบคุมโรค สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมประชาสัมพันธ์

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ จัดทำข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดย สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

(๑) รับผู้ป่วยที่มีภาวะวิกฤติฉุกเฉินทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา และประสานส่งต่อผู้ป่วยให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) พัฒนาศักยภาพหน่วยบริการเพื่อรองรับผู้ป่วยภาวะวิกฤติฉุกเฉินทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด ตามศักยภาพได้ตามเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒.๒ กรมสุขภาพจิต

(๑) ร่วมสนับสนุนกลไกเพื่อการอำนวยความสะดวกและติดตามเครือข่ายการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

(๒) กำหนดแนวทางสื่อสารเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

(๓) สนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ ยาเสพติด

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

(๕) สนับสนุน ประสาน กำกับ ติดตาม และให้การดูแลช่วยเหลือในภาวะวิกฤติฉุกเฉิน โดยการบำบัดฟื้นฟูและรับส่งต่อผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด เพื่อลดการก่อเหตุรุนแรงในสังคม ตามแนวทางการส่งต่อผู้ป่วยตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๓ กรมการแพทย์

(๑) สนับสนุนองค์ความรู้ด้านการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยใช้ยาเสพติดที่มีภาวะรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน และรุนแรงทางด้านร่างกาย และผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

(๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อสนับสนุนการบำบัดผู้ป่วยใช้ยาเสพติดที่มีภาวะรุนแรง ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน และรุนแรงทางด้านร่างกาย และผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

(๓) สนับสนุนและให้การดูแลช่วยเหลือในภาวะวิกฤติฉุกเฉิน ให้การบำบัดฟื้นฟูผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด ตามศักยภาพ

๒.๔ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

(๑) ร่วมพัฒนาระบบการรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน และแนวทางการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดให้กับหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน

(๒) ร่วมพัฒนาและสนับสนุนองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

๒.๕ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

สนับสนุนภาคประชาชน ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้มีการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุผู้มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการบำบัดโดยเร่งด่วนก่อนก่อเหตุรุนแรงในชุมชนและสังคม ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

๒.๖ กรมควบคุมโรค

(๑) พัฒนาศักยภาพทีมบุคลากรเพื่อป้องกันผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตจากการดื่มแอลกอฮอล์หรือใช้ยาเสพติดร่วมกับการดื่มแอลกอฮอล์ และป้องกันผู้เสพยาเสพติดไม่ให้ดื่มแอลกอฮอล์

(๒) มีมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับอำเภอและระดับตำบล เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

๒.๗ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

(๑) กำกับและติดตามการดำเนินงานภาพรวมภายในจังหวัดให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

(๒) สนับสนุน กำกับ ดูแล ติดตาม และการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยจิตเวชอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

๒.๘ กรมการปกครอง

(๑) ให้พนักงานฝ่ายปกครอง ได้แก่ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่ปกครอง สมาชิกองอาจอาสารักษาดินแดน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ทำหน้าที่ในการสังเกตและเฝ้าระวังอาการความผิดปกติทางจิตของประชาชนในหมู่บ้านและนำผู้ที่มีอาการรุนแรงและมีภาวะอันตราย หรือมีความจำเป็นส่งต่อเข้ารับการรักษาให้เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์

(๒) มอบหมายให้พนักงานฝ่ายปกครอง ตามข้อ (๑) หรือบุคคลอื่นตามความเหมาะสม ทำหน้าที่ดูแล ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยจิตเวชอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดตามที่ได้รับ การประสานงาน

๒.๙ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนในการแก้ไขปัญหาผู้ป่วยจิตเวชอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ร่วมกันทำภารกิจดังกล่าว ให้บรรลุผล

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือในการนำส่งผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดให้ได้รับการบำบัดในสถานพยาบาล

๒.๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าระงับเหตุหรือการกระทำ ซึ่งมีภาวะอันตรายจากผู้ป่วยทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต

(๒) ให้การสนับสนุน สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ และสถานพยาบาล เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการนำส่งผู้ป่วยทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด ไปยังสถานพยาบาลหรือสถานบำบัดรักษา

๒.๑๑ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ประสานให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยจิตเวชอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดหลังจากผู้ป่วยกลับสู่สังคม ซึ่งเป็นผู้ประสบปัญหาทางสังคมตามกรอบภารกิจและแนวทางที่กำหนดอย่างเหมาะสม

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานกับองค์กรเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน ในการให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่ผู้ป่วย ตามข้อ (๑) ในการกลับมาใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

๒.๑๒ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

จัดสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ แก่ผู้ป่วยจิตเวชอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดที่ไร้ที่พึ่ง ที่สิ้นสุดการรักษาแต่ไร้ญาติ พิสูจน์แล้วไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ ไม่สามารถกลับสู่ครอบครัวหรือชุมชน หรือไม่มี ที่อยู่อาศัย ให้ได้รับการสงเคราะห์ด้านที่อยู่อาศัย และการดำเนินชีวิตตามความเหมาะสม

๒.๑๓ กรมประชาสัมพันธ์

(๑) ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในการสร้างการรับรู้และความเข้าใจต่อประชาชนในการป้องกัน ฝ้าระวัง และเผชิญเหตุ

(๒) สนับสนุนการเผยแพร่สื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ และความเข้าใจต่อสาธารณชนและชุมชนในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชจากการใช้ยาเสพติด

๒.๑๔ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

สนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้และวิชาการในด้านการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไข ปัญหาจากการใช้ยาเสพติด

๒.๑๕ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(๑) สนับสนุนภาพรวมการเชื่อมต่อข้อมูลการดำเนินการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไข ปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

(๒) ประสานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมในการติดตามดูแลผู้พ้นโทษ/ผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด รวมถึงทบทวนสถานการณ์เป็นระยะ

(๓) ส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยภาพรวมในการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด

ข้อ ๓ การดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมควบคุมโรค สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จะร่วมกันจัดทำแผนและดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด ตามขอบเขตอำนาจของตนเองที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๔ ระยะเวลาความร่วมมือ

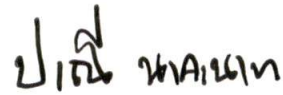
บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ให้มีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันที่ลงนาม จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้จัดทำขึ้น จำนวน ๑๕ ฉบับ มีข้อความถูกต้องและตรงกันทุกประการ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมควบคุมโรค สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงนี้

บันทึกข้อตกลงนี้ ทำไว้ ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕

.....
(นายภัทรพล จึงสมเจตไพศาล)
ที่ปรึกษาระดับกระทรวง นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ
กระทรวงสาธารณสุข

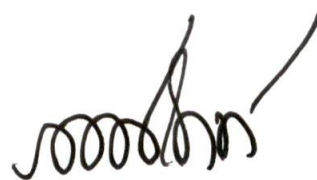

.....
(นางสาวปานี นาคะนาท)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

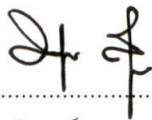

.....
(นางสาวแรมรุ่ง วรวัธ)
รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

พลตำรวจโท.....

.....
(ภาณุรัตน์ หลักบุญ)
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

.....
(นายบุรินทร์ สุรอรุณสัมฤทธิ์)
นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ กรมสุขภาพจิต

เรืออากาศเอก.....

.....
(อัจฉริยะ พ่างมา)
เลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

.....
(นายภานุวัฒน์ ปานเกตุ)
รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

.....
(นายพิทยา จินาวัฒน์)
กรรมการบริหารแผน คณะที่ ๑
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

.....
(นายทวี เสริมภักดีกุล)
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

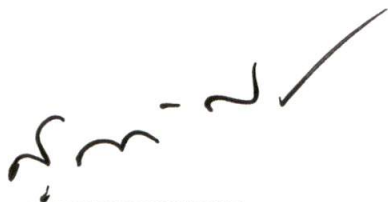
.....
(นายมานัส โพธาภรณ์)
รองอธิบดีกรมการแพทย์

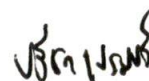
.....
(นางสาวนภาพร เมฆาผ่องอำไพ)
รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

.....
(นายสมศักดิ์ เจริญไพฑูรย์)
รองอธิบดีกรมการปกครอง

.....
(นางสุดถัย เลิศเกษม)
รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

.....
(นายปรีชา เปรมปรี)
รองอธิบดีกรมควบคุมโรค

.....
(นายธนากร คัยนันท์)
รองเลขาธิการ ป.ป.ส.
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด